

Dödsbränder 2004

Dödsbränder 2004

Räddningsverkets kontaktperson:
Ulf Erlandsson 054-13 50 39

2004 Räddningsverket, Karlstad
Olycksförebyggande avdelningen
Enheten för bebyggelse och miljö

Beställningsnummer I99-101/05
ISBN 91-7253-200-9
2005 års utgåva

För ett säkrare samhälle

Räddningsverkets uppdrag är att arbeta med olycks- och skadeförebyggande åtgärder för att skydda människors liv och hälsa. Vidare arbetar vi för att förhindra och begränsa skador på egendom och miljö. Målet är att antalet olyckor ska minska och att konsekvenserna ska minimeras genom ett systematiskt säkerhetsarbete och effektiva förebyggande åtgärder.

Ingen enskild aktör råder själv över säkerhetsfrågorna utan det krävs att vi tillsammans utvecklar säkerhetsarbetet. Vår ambition är att åstadkomma ett effektivt säkerhetsarbete genom ett gemensamt lärande från olyckor och tillbud.

En förutsättning för ett säkerhetsarbete som leder till ständig förbättring är faktaunderlag och analyser av olycks- och skadeutvecklingen. Räddningsverket tillhandahåller därför ett antal statistiska produkter. Längst bak hittar du en förteckning över Räddningsverkets statistiska publikationer.

Dödsbränder 2004

Bakgrund

I januari 1999 tog Räddningsverket initiativ till en fördjupad uppföljning av alla dödsbränder i Sverige. För att få ett jämförelsematerial från en längre tidsperiod gjordes dessutom en uppföljning och analys av tidigare material från 1988 och framåt. Sedan 1999 har en databas med dödsbränderna byggts upp och insamling av fakta har utvecklats.

Målet är att samla erfarenheter, trender och kunskaper som kan ligga till grund för olika åtgärder med syfte att minska antalet omkomna och skadade vid bränder. Insamlingen av uppgifter sker genom olika kanaler:

- Faktainsamling om händelsen och de drabbade människorna genom att en särskild kontaktperson vid den kommunala räddningstjänsten fyller i av Räddningsverket framtagna blanketter.
- Fördjupade brandutredningar genom Räddningsverkets kontrakterade brandutredare.
- Uppgifter från polisens tekniska utredningar.
- Avstämning med Svenska Brandskyddsföreningen som sammanställer uppgifter baserade på tidningsklipp och annan bevakning i massmedierna.
- I vissa fall samarbete med Vägverkets utredningspersonal för uppföljning av trafikolyckor.
- I vissa fall samarbete med Rättsmedicinalverket och de rättsmedicinska institutionerna för uppgifter från obduktionsprotokoll.

Databasen över dödsbränder genomgår en ständig kvalitetshöjning. Därför blir det mindre ändringar av tidigare publicerade siffror.

Kriterier för bedömning

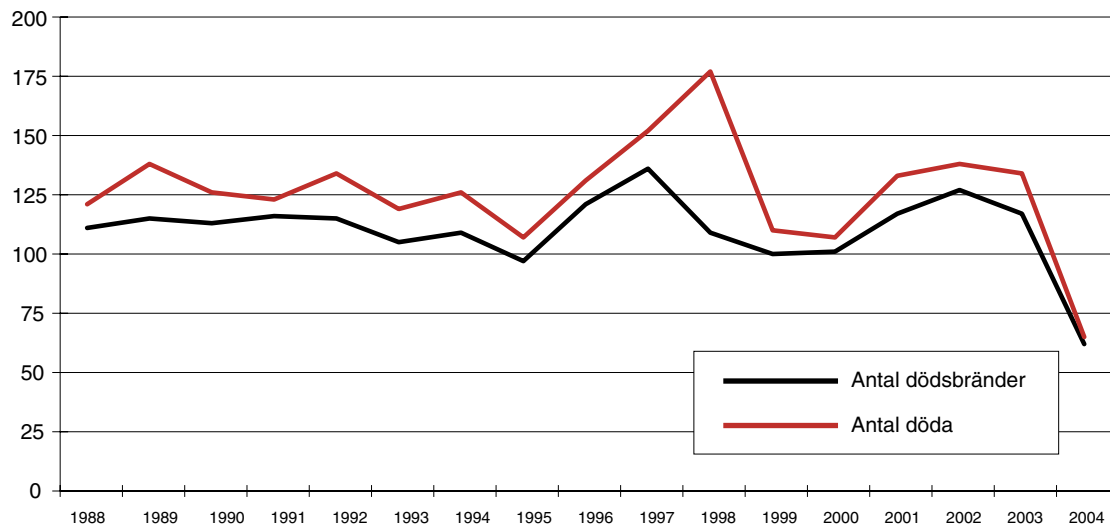
Det är ibland svårt att avgöra vad som ska klassificeras som ett dödsfall genom brand. För att få enhetliga bedömningar använder vi följande kriterier:

- Personen ska ha omkommit till följd av brand eller explosionsartad förbränning.
- Dödsfallet ska ha inträffat inom en månad efter händelsen.
- Vid trafikolycka med brand ska det klart framgå att offret var vid liv när brand eller brandgaser nådde kroppen.
- Dödsfall på grund av krockvåld, elektrisk påverkan, sjukdom, hängning eller annan händelse räknas inte som dödsbrand även om kroppen i efterhand blivit utsatt för brand eller explosion.

Dödsbränder, antal omkomna

Under 2004 inträffade 62 dödsbränder med sammanlagt 65 omkomna människor. Det är en plötslig och oväntad nedgång jämfört med de tre senaste åren då antalet dödsfall vid bränder varit mer än dubbelt så högt. Även i ett längre tidsperspektiv pekar allt på att 2004 hade ett extremt lågt dödstal. Några direkt jämförbara siffror finns inte att tillgå bakåt i tiden, på grund av olika definitioner för insamling. Men vid studier av dödsorsaksstatistik från 1961¹ och framåt kan inte några så låga tal som 2004 observeras.

Antal dödsbränder respektive antal döda per år, 1988-2004, riket

Antal dödsbränder och antal döda, 1988-2004*, riket

År	Antal dödsbränder	Antal döda	Antal döda per brand
1988	111	121	1,1
1989	115	138	1,2
1990	113	126	1,1
1991	116	123	1,1
1992	115	134	1,2
1993	105	119	1,1
1994	109	126	1,2
1995	97	107	1,1
1996	121	131	1,1
1997	136	152	1,1
1998	109	177	1,6
1999	100	110	1,1
2000	101	107	1,1
2001	117	133	1,1
2002	127	138	1,1
2003	117	134	1,1
2004	62	65	1,0
Total	1 871	2 141	1,1

*Olika insamlingsmetoder för 1988-1998 jämfört med 1999-2004

¹Promemorior från SCB 1979:5. Dödsfall vid bränder m.m. i Skandinavien, England och Wales. Statistiska centralbyrån.

Varför så kraftig minskning?

Det är naturligtvis mycket positivt med en så kraftig minskning av antalet omkomna vid bränder år 2004. Ett problem vid jämförelser av små tal mellan enstaka år är att slumpen kan spela en avgörande roll. Det går dock att observera ett antal orsaker som kan ha påverkat antalet dödsbränder i Sverige.

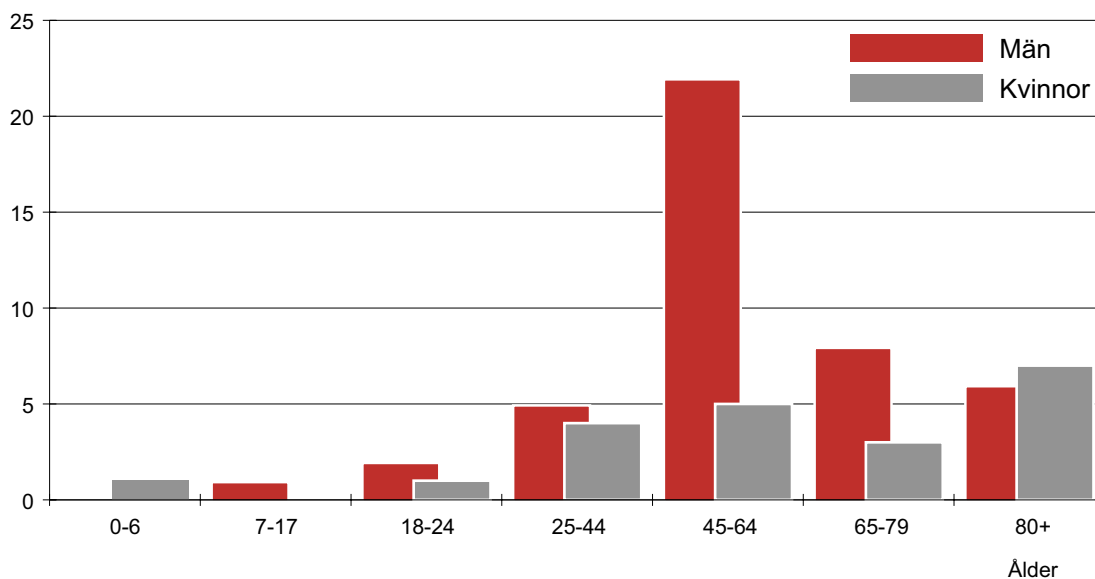
- Den kommunala räddningstjänsten har under de senaste åren intensifierat sitt arbete med brandskyddsinformation till allmänheten och vissa yrkesgrupper.
- Lokala och regionala uppföljningar av krav på brandvarnare i alla bostäder har fått bra utslag. I Malmö, som var en av de första kommunerna att ställa krav på brandvarnare har satsningen inneburit en betydlig högre andel hushåll med brandvarnare, vilket i sin tur kan ha bidragit till att antalet omkomna i bränder minskat. Under 2004 skedde endast en dödsbrand i Malmö.
- Den omtalade branden 2003 på en psykiatrisk klinik i Växjö har gett olyckor av detta slag stor medial uppmärksamhet. Uppmärksamheten kan ha inneburit att landsting och kommuner i större utsträckning har diskuterat och arbetat för ett bättre brandskydd. Den nya lagen om skydd mot olyckor trädde i kraft 1 januari 2004 och ersatte då Räddningstjänstlagen. Varje kommun ska enligt Lag om skydd mot olyckor från och med 1 januari 2005 ha ett handlingsprogram för skyddet mot olyckor. Införandet av den nya lagen har skapat större fokusering kring frågor inom området, vilket kan ha haft en positiv inverkan på skadeutfallet.

Köns- och åldersfördelning

(Siffror inom parentes avser år 2003)

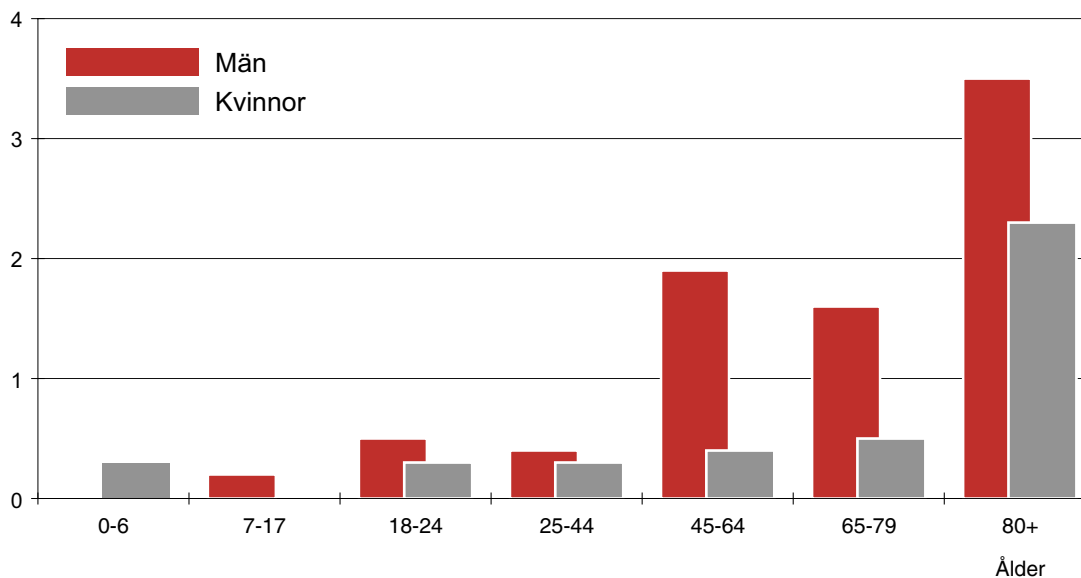
Av de omkomna vid bränder år 2004 var 44 (80) män och 21 (54) kvinnor. Minskningen är jämt fördelad mellan könen. Medelålders män 45-64 står för en stor andel av antalet döda män i bränder (50 procent, 2004). Flertalet av dem bor ensamma och många har missbruksproblem. Bland kvinnor är det åldersklassen 80+ som står för en stor andel av antalet döda kvinnor i bränder (33 procent, 2004). Dödsbränder är väldigt ovanliga bland barn och ungdomar under 17 år, även internationellt ligger Sverige mycket lågt i statistiken bland de yngre åldersklasserna.

Antal döda vid bränder, per åldersklass och kön, 2004, riket

För både kvinnor och män ökar antalet döda per invånare med stigande ålder. Män får en markant högre risk redan i medelåldern medan den stora riskökningen för kvinnor ses först i åldersklassen 80+. I åldersklassen 80+ dör nästan lika många kvinnor som män per 100 000 invånare.

Antal döda per 100 000 invånare, per åldersklass och kön, 2004, riket

Plats

De allra flesta dödsbränder inträffar i bostäder. Antalet omkomna vid bränder i flerfamiljshus respektive i villor, radhus och andra småhus fördelar sig ganska väl enligt hur befolkningen bor. Det finns alltså inga belägg för att det skulle vara farligare att bo i en villa än i ett flervåningshus. Det är i första hand brand i inredning som ger dödliga skador. Under en följd av år har servicehus och andra äldreboenden varit klart överrepresenterade i statistiken med ett genomsnitt på sex dödsbränder per år. År 2004 omkom bara en person vid brand på ett sådant boende.

Antal döda, brand i byggnad per objektstyp, 2000-2004, riket

Objektstyp	Antal döda 2004	Antal döda 2000-2004	Medelvärde antal döda 2000-2004
Flerbostadshus	22	200	40
Villa	21	213	43
Rad-/par-/kedjehus	5	19	4
Fritidshus	2	22	4
Äldreboende	1	30	6
<i>Delsumma bostäder</i>	<i>51</i>	<i>484</i>	<i>97</i>
Sjukhus	-	1	0
Psykiatrisk vård	-	2	0
Övrig vårdbyggnad	1	4	1
Restaurang/danslokal	-	1	0
Hotell/pensionat	2	3	1
Förvaltn.byggn./kontor	-	3	1
Metall-/maskinindustri	1	3	1
Lager	-	2	0
Reparationsverkstad	-	2	0
Lantbruk, ej bostad	-	1	0
Rivningshus	1	2	0
Annat	-	11	2
Ej angivet	-	3	1
Totalt	56	522	104

Sammanlagt omkom nio personer vid andra typer av brand eller explosionsartad förbränning. I två av fallen var det fyrverkeripjäser som exploderade och gav dödliga skador. Vid två andra tillfällen omkom äldre män i samband med att de tappade kontrollen över planerade gräsbränningar.

Antal döda, brand ej i byggnad per brandobjekt, 2000-2004, riket

Objektstyp	Antal döda 2004	Antal döda 2000-2004	Medelvärde antal döda 2000-2004
Personbil	3	21	4
Övriga vägfordon	-	7	1
Fartyg/båt	-	1	0
Husvagn/husbil	1	1	0
Ej trädbevuxen mark	1	7	1
All skog och mark	2	2	0
Annat	2	13	3
Ej angivet	-	3	1
Totalt	9	55	11

Antal omkomna i bostäder

De allra flesta dödsbränder inträffar i bostaden.

Flerbostadshus	22
Villa	21
Rad-/par-/kedjehus	5
Fritidshus	2
Äldreboende	1
Totalt	51

Så uppkommer bränder i bostäder

Som bostadsbränder klassificeras bränder i flerbostadshus, villor, rad-/par-/kedjehus, fritidshus samt äldreboende. År 2004 omkom 51 människor i Sverige vid bostadsbränder. I denna och följande tabeller ingår inte vistelse på arbetsplats, hotell, sjukhus, eller annan byggnad som inte klassas som bostad. För att beskriva omständigheterna kring hur en brand uppstår klassificeras startutrymme, startföremål och brandorsak.

Startutrymme

Cirka 75 procent av bränder i bostäder som får så allvarliga konsekvenser att någon människa dör, startar i vardagsrummet, köket eller något sovrum. Det är en betydligt större andel än motsvarande andel för bränder som inte fick dödsfall till följd.²

²Analys av den kommunala räddningstjänstens insatsstatistik (1996-2003) visar att bostadsbränder där startutrymme varit kök, vardagsrum eller sovrum står för mellan 35-40 procent av det totala antalet bostadsbränder.

Antal döda, brand i bostad per startutrymme, 2000-2004, riket

Startutrymme	Antal döda 2004	Antal döda 2000-2004	Medelvärde antal döda 2000-2004
Kök	4	84	17
Vardagsrum	17	155	31
Sovrum/sovsal	19	121	24
Hall	2	12	2
Förråd/klädkammare	1	1	0
Badrum/toalett/bastu	1	4	1
Tvättstuga	-	2	0
Källare (ej boyta)	-	4	1
Pannrum	1	5	1
Vind	-	2	0
Skorsten	-	1	0
Utomhus	-	2	0
Förråd/uthus	-	6	1
Fristående garage	-	1	0
Balkong/altan/loftgång	2	5	1
Annat	-	14	3
Okänd	4	65	13
Totalt	51	484	97

Startföremål

I den kommunala räddningstjänstens insatsrapportering används begreppet lös inredning för de flesta förekommande startföremålen i en bostad. Efter detaljgranskning av rapporterna vet vi att det vanligaste startföremålet vid bostadsbränder är offrets säng eller sängutrustning. Orsaken är oftast en tappad cigarett eller tändsticka, men det förekommer också att branden uppstår av värmen från en nedfallen lampa. Liknande dödsbränder uppstår ofta i en soffa eller en fåtölj i TV-rummet. Det är också vanligt att en dödsbrand startar i offrets egna kläder. Detta gäller främst gamla, sjuka eller funktionshindrade personer. När kläderna tar eld kan de inte värja sig och ett enkelt tillbud utvecklar sig snabbt till en farlig brand. Bensin eller andra brandfarliga vätskor antänds ofta vid dödsbränder. Ibland är orsaken en olyckshändelse men ofta är branden vållad med avsikt att tillfoga sig själv skada.

Antal döda, brand i bostad per startföremål, 2000-2004, riket

Startföremål	Antal döda 2004	Antal döda 2000-2004	Medelvärde antal döda 2000-2004
Rökkanal	-	1	0
Lös inredning	-	2	0
Eldstad	-	5	1
Uppvärmn.anordn	2	6	1
Bastuaggregat	-	2	0
Torktumlare	-	1	0
Kaffebruggare	-	1	0
Spis	2	39	8
Kyl/frys	-	2	0
TV	1	11	2
Stereo/video	-	1	0
Glödlampa	-	1	0
Andra elinstal.	-	8	2
Skråp i container	-	2	0
Brandfarlig vätska	4	13	3
Säng	11	89	18
Soffa/fåtölj	8	44	9
Annan lös inredning	8	44	9
Kläder	2	37	7
Papper/kartong	-	3	1
Gardiner	-	1	0
Annat	1	33	7
Okänd	12	138	28
Totalt	51	484	97

Brandorsak

Den vanligaste orsaken till dödsbränder är slarv, vårdslöshet eller olyckshändelse i samband med rökning. Under 2004 omkom minst 22 personer där orsaken till branden var rökning. En bidragande orsak är att rökaren ofta är alkoholpåverkad. Detta gäller främst medelålders män, för kvinnorna är inslaget av alkoholpåverkan lägre än bland männen.

En annan vanlig brandorsak är en glömd eller av misstag påslagen spisplatta. Matresterna i en kastrull som kokat torrt kan börja brinna. Lågorna blir tillräckligt höga för att antända spisfläkten eller köksskåpen. Ett tänt stearinljus eller lågan från en gasspis kan snabbt antända ett klädesplagg eller andra brännbara föremål i närheten. Där brandorsaken är ”anlagd med uppsåt” innefattar det både mord och självmord.

Antal döda, brand i bostad per brandsorsak, 2000-2004, riket

Brandsorsak	Antal döda 2004	Antal döda 2000-2004	Medelvärde antal döda 2000-2004
Anlagd med uppsåt	6	36	7
Glömd spis	3	36	7
Rökning	22	158	32
Levande ljus	3	21	4
Tekniskt fel	-	13	3
Blixtnedslag	-	1	0
Explosion	-	2	0
Värmeöverföring	1	37	7
Gnistor	-	4	1
Självantändning	1	1	0
Annan	1	21	4
Okänd	14	154	31
Totalt	51	484	97

Brandvarnare och andra larm

Tidig varning från brandvarnare räddar varje år många människors liv. Tyvärr saknar många bostäder fortfarande fungerande brandvarnare. Ett borttaget batteri eller ett batteri som är urladdat är en vanlig orsak till att brandvarnaren inte larmar. Det händer också att brandvarnaren är felaktigt placerad och därför ger larm för sent. Tyvärr är en fungerande brandvarnare inte alltid en garanti för en lycklig utgång av ett brandtillbud. En sjuk eller funktionshindrad person som får eld i sina kläder kan kanske inte värja sig, även om faran upptäcks i ett tidigt skede. En person som är berusad eller sover djupt av annan orsak kanske inte vaknar av ljudet från en tjutande brandvarnare.

Under 2004 inträffade tio dödsbränder i bostäder där det fanns fungerande brandvarnare eller annat larm. Det motsvarar cirka 15 procent av det totala antalet dödsbränder. Det är en siffra som även är likställd med andelen fungerande brandvarnare vid bränder som inte fått dödsfall till följd³. Det är intressant att jämföra den siffran med andelen hushåll som har en fungerande brandvarnare. Genom undersökningar finns kunskap om att 92 procent av alla hushåll i Sverige har installerat brandvarnare⁴. Hushåll utan fungerande brandvarnare är alltså överrepresenterade i brand- och dödsbrandsstatistiken.

Antal döda, brand i bostad per förekomst av brandvarnare, 2000-2004, riket

Förekomst av brandvarnare	Antal döda 2004	Antal döda 2000-2004	Medelvärde antal döda 2000-2004
Brandvarnare fanns inte	31	286	57
Brandvarnare fanns -fungerade	10	76	15
Brandvarnare fanns -fungerade inte	2	21	4
Brandvarnare fanns -okänd funktion	4	22	4
Okänt om brandvarnare fanns	4	79	16
Totalt	51	484	97

³(13 procent) Insatsstatistik, 2003, Räddningsverket.

⁴Länsundersökningen 2004, Svenskarnas oro och skadeförebyggande åtgärder, Länsförsäkringar

Dödsbrändernas fördelning över landet

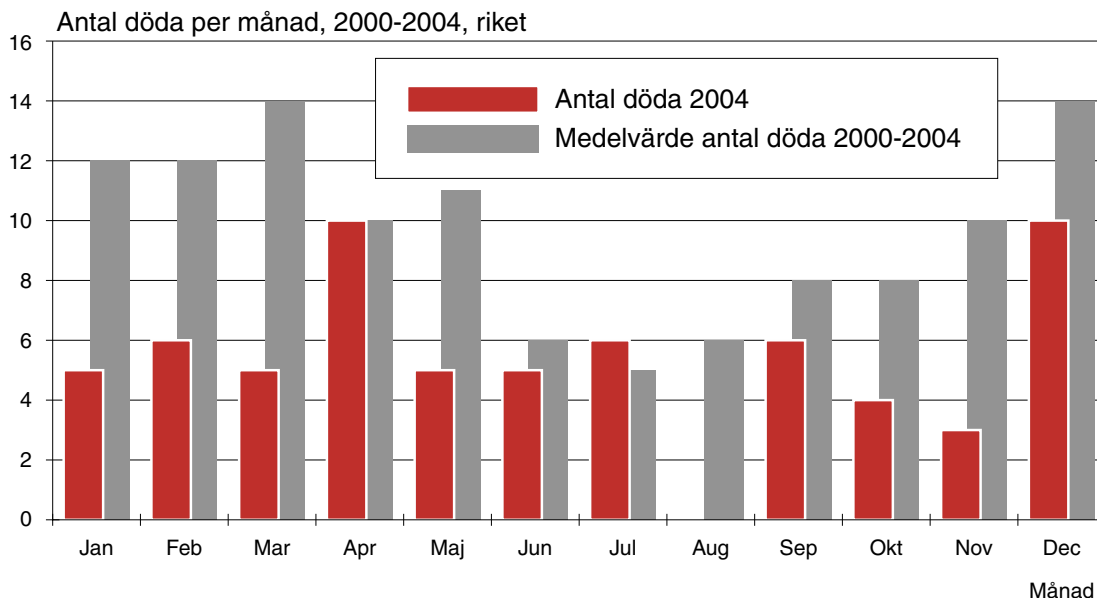
Antal döda per län, 2000-2004, riket

Län	Antal döda 2004	Antal döda 2000-2004	Medelvärde antal döda 2000-2004
Stockholms län	10	91	18
Uppsala län	-	15	3
Södermanlands län	-	12	2
Östergötlands län	4	35	7
Jönköpings län	3	25	5
Kronobergs län	3	19	4
Kalmar län	3	21	4
Gotlands län	1	8	2
Blekinge län	-	8	2
Skåne län	8	56	11
Hallands län	1	14	3
Västra Götaland	8	83	17
Värmlands län	3	28	6
Örebro län	-	18	4
Västmanlands län	-	17	3
Dalarnas län	4	26	5
Gävleborgs län	8	23	5
Västernorrlands län	4	22	4
Jämtlands län	-	11	2
Västerbottens län	3	12	2
Norrbottnens län	2	16	3
Okänt	-	17	3
Totalt	65	577	115

Dödsbrändernas fördelning i tiden

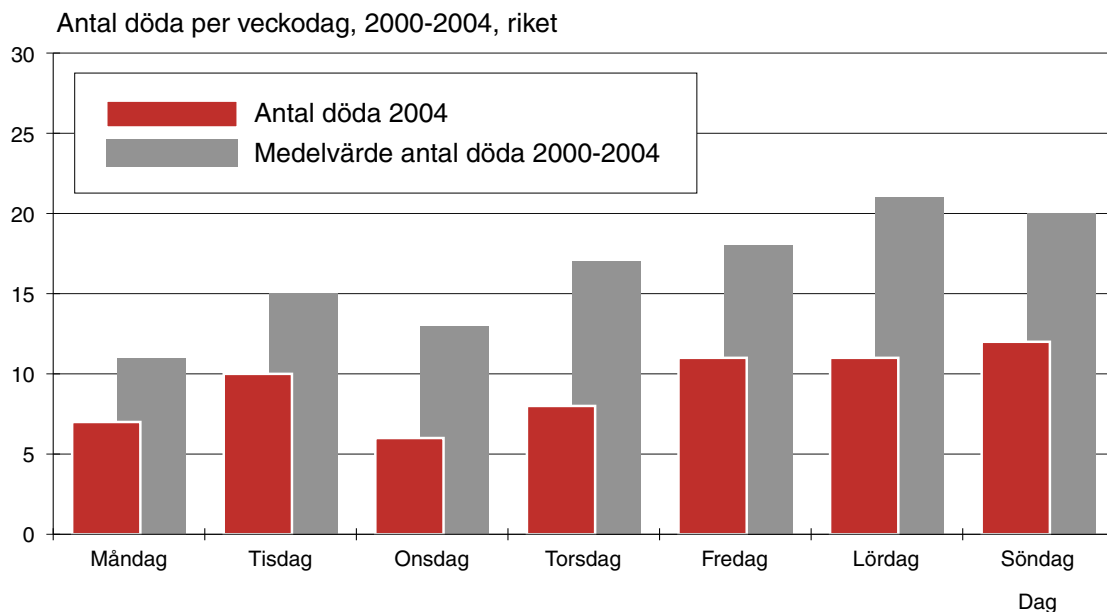
Månad

Statistiken för en längre period visar att antalet omkomna vid bränder normalt är större under vintermånaderna än under sommaren. För ett enskilt år blir fördelningen mera ojämn.

Veckodag

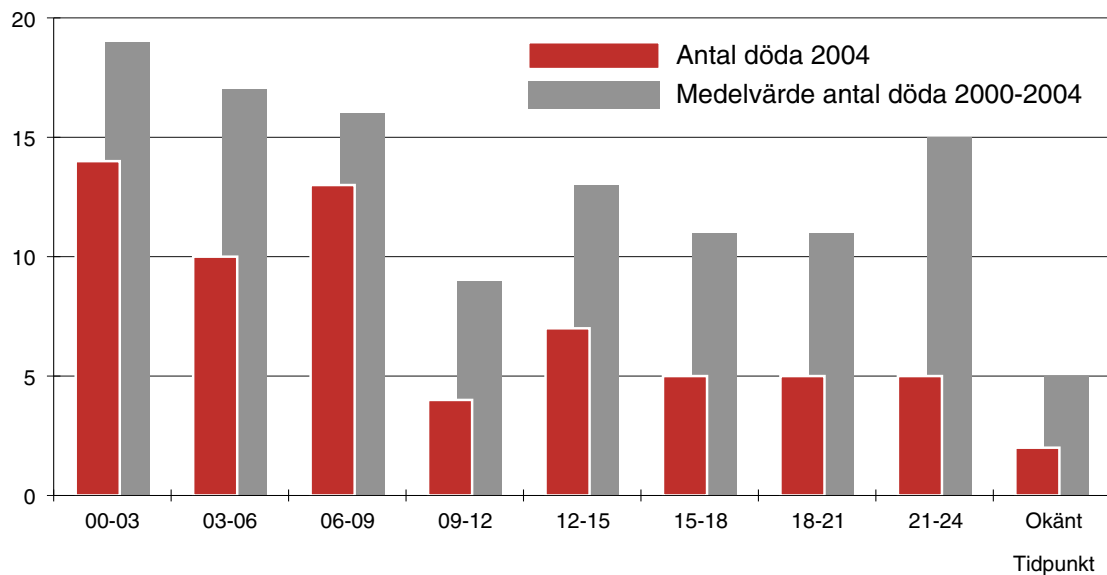
Dödsbrändernas fördelning över veckodagarna visar normalt en höjning över helger och veckoslut. Liksom vid fördelningen på månader och klockslag är underlaget från ett enskilt år alltför litet för att siffrorna ska bli statistiskt rättvisande.

Tid på dygnet

Tiderna anger när larmet kom in till kommunens räddningstjänst. Vid några tillfällen blev räddningstjänsten inte larmad alls eller larmades först långt efter att branden slocknat. Tidpunkten för händelsen är i dessa fall okänd.

Antal döda per tidpunkt, 2000-2004, riket

Typexempel på dödsbränder 2004

Av sekretesskäl får Räddningsverket inte redogöra för uppgifter kring dödsbränder som innebär att det går att identifiera händelsen eller den/de omkomna. Men för att ge en bild av några av de omständigheter som kan leda till att människor förolyckas vid bränder har vi låtit sammanställa ett antal typiska fall utifrån flera liknande händelser.

Rökning under alkoholpåverkan

En frånskild man i 55-årsåldern bodde ensam i en mindre lägenhet i ett flerfamiljshus. Han var rökare och storkonsument av alkohol. På natten uppmärksammade en granne att det luktade rök i trapphuset och larmade 112. När räddningstjänsten anlände hade några av de boende lokaliserat rökluften till en viss lägenhet. Ingen öppnade när de ringde på den låsta dörren varvid brandpersonalen tvingades bryta upp den.

Rökdykarna lokaliserade snabbt branden till en soffa i vardagsrummet. Lågorna var bara av begränsad omfattning men rökutvecklingen var kraftig med tät rök ända ner till golvet. I nästa moment påträffades lägenhetsinnehavaren på golvet i badrummet. Han fördes ut och togs om hand av ambulanspersonal, men han var redan död.

Den rättsmedicinska undersökningen visade att han var berusad och att dödsorsaken var brandgasförgiftning. Smärre brännskador på kroppen visade att han förmodligen legat i den brinnande soffa, men vaknat och tagit sig till badrummet för att hämta vatten att släcka med. Öl och spritflaskor, en överfull askkopp samt flera brännmärken efter tappade cigaretter på soffbordet visade hur han brukade tillbringa kvällarna. Brandvarnare fanns i hallen men av någon anledning var batteriet bortplockat.

Glömd spis

En 78-årig kvinna bodde ensam i en stuga på landet. Hon var lätt dement och hade tillsyn tre gånger om dagen av kommunens hemtjänst. En morgon när hemtjänstpersonalen skulle besöka kvinnan upptäckte de att huset var fyllt av rök. De larmade räddningstjänsten som var på plats efter cirka 20 minuter. Rökdykare tog sig in och fann kvinnan på golvet i sitt sovrum. Hon var då redan död.

Det hade varit en omfattande brand i stugans kök. Orsaken var en påslagen spisplatta som hade antänt en stor transistorradio som var placerad omedelbart intill plattan. Branden i radion hade i sin tur spridit sig till delar av kökets inredning, där den så småningom sloknat på grund av syrebrist. Brandvarnare fanns inte.

Ljus antände kläder

Vid 7-tiden en förmiddag hörde en hyresgäst i ett flerfamiljshus hur det tjöt i en brandvarnare i någon av lägenheterna. Han gick ut i trappan och lyssnade vid dörrarna. Ljudet var lätt att lokalisera, men när han ringde på dörrklockan kom ingen reaktion. Han kunde heller inte känna någon rökluften från brevinkastet i dörren. Hyresgästen vågade inte tillkalla räddningstjänsten utan ringde istället till fastighetsjouren. Så småningom anlände en vaktmästare som låste upp dörren med en huvudnyckel. En frän lukt av bränt kött slog emot dem. På golvet i köket fann de den 70-åriga kvinnan som bodde i lägenheten. Hon var död och svårt bränd över nästan hela kroppen. En fluffig morgonrock som hon hade haft på sig var delvis uppbränd. På det dukade frukostbordet stod ett tänt stearinljus. Spår av brunna tygrester tyder på att hon fått eld i morgonrocken då hon sträckte sig över bordet. En rinnande vattenkran visade att hon förtvivlat försökt släcka branden i sina kläder.

Omkom då gräsbrand spred sig

En dag tidigt på våren skulle en 85-årig före detta lantbrukare bränna av några hundra kvadratmeter torrt fjolårsgräs på sin tomt. Det brukade han göra varje år och han förberedde sig som vanligt med en slang och ett par fyllda vattenkannor. Men det kom en oväntad vindpust och branden spred sig till en större äng. Spåren visade att den ensamme gamle mannen gjort upprepade försök att stoppa lågorna. Till slut snubblade han och ramlade omkull i ett snårigt dike där branden hann upp honom och antände hans kläder. Mannen omkom av sina brännskador.

Farlig fyrverkeripjäsa kan explodera i förtid

Nästan varje nyårsnatt upprepas samma tragedi: En så kallad rörbomb antänds felaktigt på ett sådant sätt att den träffar en människa i huvudet, vilket ofta leder till döden. Offret är oftast en yngling eller en man som investerat sina pengar i en riktigt stor fyrverkeripjäsa som han ska avfyra tillsammans med sina kamrater. En stor rörbomb består av en halvmeterlång kraftig papphylsa med två laddningar. Den nedersta laddningen består av en så kallad kastladdning som ska kasta den andra effektladdningen ca 80 meter upp i luften. Där exploderar den med en knall och dekorativa ljusfenomen. Om det har uppstått en skada på den ordinarie långsamt brinnande stubintråden ligger det nära till hands att ägaren till den dyra bomben går fram och gör ett nytt tändförsök. Stubintråden under locket och ner till kastladdningen är emellertid snabbbrinnande. På bråkdelen av en sekund antänds den kraftiga kastladdningen och skickar iväg effektladdningen rakt i ansiktet på den som tänder.

Handikappad kvinna på servicehus tappade tändsticka i knäet

Personer bosatta i servicehus eller i andra boenden för äldre borde vara extra trygga mot bränder och olyckor. Men tyvärr visar flera års statistik att det är tvärt om. De är ofta så sjuka eller handikappade att faran för allvarigare olyckor är extra hög. I förhållande till hur många som är bosatta i särskilda äldreboenden är antalet omkomna vid bränder förvånansvärt högt.

Ett typexempel är en 80-årig handikappad kvinna som sitter i rullstol i sitt rum och ska röka. Eftersom hon inte har kraft att hantera en cigarettändare använder hon i stället tändstickor. Hon råkar bryta av en brinnande tändsticka som faller ner i knäet och antänder hennes kläder. Kvinnan förstår att hon inte kan hantera situationen själv och utlöser sitt trygghetslarm. Men personalen får bara en signal och vet inte vad som har hänt. De är upptagna med annat och kan inte komma omedelbart. Ett par minuter senare utlöses det automatiska brandlarmet. Personalen skyndar till och ingriper föredömligt. De får ner kvinnan på golvet, kväver branden med en filt, släpar ut henne i korridoren, stänger dörren till brandrummet, ger första hjälpen och ringer 112. Trots det avlider kvinnan och personalen får svåra skuldkänslor.

Tevebrand inte alltid tevens fel

Ett ungt par skulle ha en mysig hemmakväll framför teven. För att skapa en trevlig stämning tände de en mängd ljus i rummet. Bland annat placerade de några värmeljus direkt ovanpå teveapparatens plasthölje. Framåt natten somnade de tillsammans i en soffa. Vid ett-tiden vaknade de av att det brann häftigt i teven. Trots att båda var omtöcknade av röken försökte de bekämpa lågorna. Medan tjejen hämtade vatten i ett badrum försökte killen öppna en altandörr för att kasta ut brandhärden. Det misslyckades och de båda måste fly ut ur lägenheten. Den unge mannen avled senare av skadorna han ådrog sig vid branden. Polisen och räddningstjänstens gemensamma undersökning visade att branden uppstod genom att värmeljuset smälte plasthöljet och föll ned i teven som antändes. Brandvarnare fanns inte.

Statistiska publikationer

Statistik om skador och olyckor publiceras löpande på Räddningsverkets webbplats www.raddningsverket.se Där kan du även beställa och/eller ladda ner publikationer från Räddningsverkets publikationsservice.

Publikation	Beställningsnummer
Dödsbränder	
Dödsbränder 2003	199-101/04
Dödsbränder 2002	199-101/03
Dödsbränder 2001	199-096
Dödsbränder 2000	199-089
Dödsbränder 1999	199-077

Kommunal räddningstjänst - en lägesredovisning

Lägesredovisning för 2003	199-113
Lägesredovisning för 2002	199-103
Lägesredovisning för 2001	199-099
Lägesredovisning för 2000	199-092
Lägesredovisning för 1999	199-081
Lägesredovisning för 1998	199-071

Olyckor i siffror - en rapport om olycksutvecklingen i Sverige

2004 års upplaga	199- 110/04
2002 års upplaga	199- 098/02

Räddningstjänst i siffror

Årsrapport med beskrivande statistik om den svenska räddningstjänstens utformning och insatser.

Räddningstjänst i siffror 2003	199-114
Räddningstjänst i siffror 2002	199-102
Räddningstjänst i siffror 2001	199-097
Räddningstjänst i siffror 2000	199-093
Räddningstjänst i siffror 1999	199-082
Räddningstjänst i siffror 1998	199-074
Räddningstjänst i siffror 1997	199-064
Räddningstjänst i siffror 1996	199-058

Äldreskadeatlas

Äldres skador i Sverige.

Data och trender på nationell, läns, kommungrupps- och kommunnivå 1987-2001	199-104/03
---	------------

Räddningsverket, 651 80 Karlstad
Telefon 054-13 50 00, telefax 054-13 56 00. www.raddningsverket.se

Beställningsnummer I99-101/05. Fax 054-13 56 05
ISBN 91-7253-200-9